

Dziecko z ADHD

ADHD (zespół nadpobudliwości psychoruchowej z deficytem uwagi) jest to zaburzenie o charakterze neuro rozwojowym. Pojawia się ono bardzo wcześnie. Te symptomy można już zauważyć w okresie niemowlęctwa, a nawet w okresie ciąży (wysoki poziom aktywności dziecka). Objawy ADHD są najbardziej nasilone między 6 a 9 rokiem życia dziecka.

Opracowania naukowe podają, a praktyka potwierdza, iż ADHD częściej dotyczy chłopców niż dziewczynek. Wynika to ze specyfiki budowy oraz funkcjonowania układu nerwowego. Zauważa się tendencję do dziedzicznego przekazywania zaburzenia (głównie po linii męskiej), natomiast jego rozpowszechnianie jest podobne w różnych kulturach.

Objawy ADHD dotyczą trzech obszarów funkcjonowania dziecka i są to:

- a) sfera procesów poznawczych (intelektualna),
- b) sfera motoryczna (ruchowa),
- c) sfera emocjonalna.

Oprócz tego wyróżniamy objawy takie jak:

- a) zaburzenia koncentracji uwagi (osłabienie jej, przykład: dziecko przejawia trudności w dłuższym skupieniu się na danym działaniu, chyba, że jest nim szczególnie zainteresowany (oglądanie bajki czy filmu przez kilka godzin),
- b) nadruchliwość (dziecku trudno jest usiedzieć na miejscu w czasie lekcji, podczas odrabiania pracy domowej, spożywania posiłków czy też innych sytuacjach, które wymagają. Ta potrzeba ruchu zmusza malucha do niemalże ciągłej aktywności – co objawia się skakaniem, bieganiem, chodzeniem po sali, rozglądaniem się wokół, bawieniem się przedmiotami i rękami, huśtaniem się na krześle oraz gadatliwością. Ta nadruchliwość ujawnia się również przez skurcze mięśni, tiki ruchowe, pocieranie skóry i kręcenie włosów),
- c) impulsywność (działanie tu i teraz) –jakiś pomysł zostanie zrealizowany natychmiast bez zahamowań i uprzedniego przemyślenia, np.: impulsywne dziecko pobiegnie za piłką uciekającą na drugą stronę jezdni, nie rozglądając się na boki, by upewnić się czy nie nadjeżdża auto, takie dziecko da się namówić kolegom na zrobienie głupiego kawału nauczycielowi, nie myśląc o skutkach swojego czynu, będzie również bez skrupowania wchodziło w słowo osobom dorosłym zajęтым rozmową, nie dostrzegając w swoim zachowaniu niczego złego. Dzieci z ADHD przejawiają skłonność do gwałtownego wyrażania emocji. Bywają chwiejne emocjonalnie, łatwo przechodzą od stanu dobrego samopoczucia do krzyku, płaczu czy złości. Reakcje te często są nieadekwatne do okoliczności oraz siły bodźca. Są niedojrzałe emocjonalnie, bardziej infantylne niż rówieśnicy, z trudnością realizują zadania na miarę wieku, np.: zapominają o swoich obowiązkach domowych, łatwo się obrażają i często popadają w konflikty. Przy tym są zazwyczaj bardzo uczuciowe, nie boją się okazywać swoich emocji i robią to w sposób zbyt dosadny, są dziećmi opiekuńczymi, dobrymi, wylewnymi i szczerymi.

U dzieci z tym zaburzeniem często współwystępują objawy alergii, zaburzenia łaknienia oraz nietolerancja pokarmowa. Te dzieci mają mniejsze zapotrzebowanie na sen. Dziecko wstaje wcześniej niż domownicy nawet w weekendy. Bywają one nadwrażliwe na bodźce dotykowe (źle reagują na szorstkie tkaniny i ubiory przylegające do ciała, nie lubią zakładać czapek, szalików, rękawiczek, skarpetek oraz ubierają się wyłącznie w ulubione swetry i zapachowe.

Wśród trudności współtowarzyszących wymienia się zaburzenia pamięci oraz funkcji językowych, dysleksję rozwojową, niezgrabność ruchową w połączeniu z zaburzeniami koordynacji ruchowej.

Objawy tego zaburzenia zaczynają zanikać około 14 roku życia na skutek dojrzewania struktur mózgowych. Niestety i zdarza się, że dziecko nie wyrasta z ADHD i jest to tak zwana forma przetrwała. Około 2% ogólnej populacji osób dorosłych ma to zaburzenie.

Bibliografia:

1. <https://www.poradnikzdrowie.pl/zdrowie/psychiatria/jak-rozpoznać-adhd-u-dziecka-najczęstsze-objawy-aa-oCen-c7Fq-duxH.html>,
2. <https://www.mp.pl/pacjent/pediatrica/choroby/psychiatria/78868,zespół-nadpobudliwości-psycho-ruchowej-adhd>,
3. Chruściel K. „Dziecko z ADHD w młodszym wieku szkolnym”, Wydawnictwo Harmonia, Gdańsk 2011 r.

Joanna Psiuk